

Gemeente Hengelo
T.a.v. de Voorzitter Politieke Markt:
de heer M. Boers
Postbus 18
7550 AA HENGELO

Tevens per e-mail: a.haarhuis@hengelo.nl

Kenmerk: D20180245.JV.at

's-Hertogenbosch, 22 mei 2020

Betreft: Speelautomatenhalbeleid Hengelo

Geachte heer Boers/Voorzitter,

Daartoe uitgenodigd door U en het gevolg van een aantal vragen dat mij bereikte, wens ik hierdoor in het kader van objectieve informatievoorziening, een aantal antwoorden te delen en op een aantal van belang zijnde stellingen, gesteld tijdens de Politieke Markt van 12 mei jongstleden, in te gaan.

Allocatie:

De Vlaardingen-uitspraak heeft uitgewezen welk pad U het beste kunt bewandelen om tot een exploitatie van uw wensen te komen. Het vertrekpunt, als opgetekend in de vorige week dinsdagavond besproken Memo, is mijns inziens perfect gekozen. In dat kader heb ik als voorbeeld genoemd de Gemeente Smallerland, evenwel en enkel als vertrekpunt voor het opstellen van het beleid. Intussen ligt in die gemeente een en ander vast in een Verordening en zal een vergunning worden uitgegeven.

Het College is niet bevoegd een gebied te bepalen, daar dit is voorbehouden aan uw Raad op straffe van onverbindendheid van de Verordening. Naast deze juridische werkelijkheid is het mijns inziens noodzakelijk thans reeds vast te stellen wat U qua type speelautomatenhal wenselijk acht; Een stand alone of een speelautomatenhal samen met andere vormen van entertainment, zoals men dit tegenwoordig vaak ziet.

Dit laatste in verband met het feit dat de Raad van State meent dat het gebied qua omvang groot genoeg moet zijn voor het 'huisvesten' van de volledige exploitatie en waarvoor meerdere panden in het gebied voorhanden moeten zijn. Dit binnen de kaders van de vrije mededinging.

De trends in de markt, die ik U noem omdat hier vragen over waren en die er mede voor zorgdragen dat sprake is van een succesvol betrouwbaar product, zijn: grotere speelautomatenhallen (1000 m² en 150 kansspelautomaten), professioneel management, gelijkend op Holland Casino, in combinatie met andere concepten: restaurants, family entertainment, hotels, bowling, stadion, bioscoop, omnichannel benadering, complexere kansspelautomaten met kleiner uurverlies, meer service (oftewel meer personeel op de werkvloer), ruime openingstijden, minder jongeren (meer geïnteresseerd in sportbetting en gaming), lagere marge en nog meer aandacht voor de veiligheid van de speler.

Tevens is het bepalen van de omvang van de exploitatie van belang, oftewel het aantal benodigde vierkante meters te bepalen, zodat invulling kan worden gegeven aan de productdifferentiatie en rendabele exploitatie, beide pijlers onder de Wet op de kansspelen. Het is mijns inziens verder zo dat het landelijk gemiddelde van het toegelaten aantal kansspelautomaten momenteel op 105 kansspelautomaten staat. Uit de Marktscan Landgebonden Kansspelen (2017) van de Kansspelautoriteit blijkt dat dit thans 150 kansspelautomaten zijn, hetgeen immer afhankelijk is van het aantal vierkante meters. Ik adviseer U dit op deze wijze op te nemen in de Verordening.

Indien U als Raad maximale controle wilt houden, welke wens ik vorige week dinsdagavond bij meerdere partijen beluisterde, dient U in de Verordening kwaliteitseisen op te nemen, die voor de Burgemeester de verplichting meebrengen deze te wegen bij het aanvragen van de vergunning. In hoeverre dat dit nodig is bij uw Burgemeester kan ik niet inschatten, doch U krijgt op deze wijze wel de kwaliteitsexploitant met het product van uw keuze. U dient dan mijns inziens wel te kiezen voor een bij vele gemeenten toegepaste vergelijkende toets als allocatietechniek en niet een loterij.

Indien ik het juist begrijp, wordt bij U qua allocatietechniek gekozen voor een vergelijkende toets eventueel afgesloten met een loting, die overigens afhankelijk van de daadwerkelijke invulling ("de ene loting is de andere niet") toelaatbaar zal zijn, omdat de Raad van State geen enkele verdelingsmethodiek uitsluit.

Indien deze maar voldoet aan het beginsel van transparantie en een zekere mate van mededinging toelaat.

Daarbij adviseer ik U, teneinde uiteindelijk een kwaliteitsexploitatie te kunnen verwelkomen, in de Verordening op te nemen:

- a. Een plan waarin wordt beschreven welke maatregelen de exploitant neemt ter bescherming van de openbare orde, veiligheid, het woon- en leefklimaat en de gezondheid van de consument, waaronder de wijze waarop toegangscontrole plaatsvindt;
- b. Een plan waarin wordt beschreven op welke wijze de speelautomatenhal past binnen de omgeving, met daarin een verzoek om een principeakkoord van het College dat zij voornemens is medewerking te verlenen aan de ruimtelijke procedure, nodig om de met het bestemmingsplan strijdige exploitatie of vestiging van de speelautomatenhal op te heffen;
- c. Een motivering waaruit de meerwaarde c.q. toegevoegde waarde van de speelautomatenhal voor de Gemeente Hengelo blijkt;
- d. Een bewijs van lidmaatschap van de ondernemer bij de VAN Kansspelen Branche-organisatie, een schriftelijk bewijsstuk waarmee de ondernemer aannemelijk maakt in het eerste jaar van de exploitatie van de speelautomatenhal het lidmaatschap van de VAN Kansspelen Branche-organisatie te zullen verkrijgen of een schriftelijke en gemotiveerde verklaring die aantoont dat de beoogde bedrijfsvoering in kwalitatieve zin gelijkwaardig is aan de eisen die verbonden zijn aan het VAN-lidmaatschap. In deze gelijkwaardigheidsverklaring moet in ieder geval gemotiveerd zijn uiteengezet of de bedrijfsvoering voldoet aan de eisen die de VAN- ondernemerscode hieraan stelt (vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van 28 maart 2014);
- e. Een afschrift van het Certificaat Amusementscentra van de DEKRA, een schriftelijk bewijsstuk waarmee de ondernemer aannemelijk maakt in het eerste jaar van de exploitatie van de speelautomatenhal een Certificaat Amusementscentra van de DEKRA te zullen verkrijgen of een schriftelijk gemotiveerde verklaring waaruit blijkt dat de beoogde bedrijfsvoering in kwalitatieve zin gelijkwaardig is aan de eisen die DEKRA hieraan stelt;
- f. Het bewijsstuk als bedoeld in artikel 6 van de Regeling werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen (Het GGZ Nederland certificaat verslavingsproblematiek voor speelautomatencentra);

- g. Een afschrift van (een aantal) eerder verleende vergunningen, binnen een groep van personen ex artikel 2:24b BW, voor een speelautomatenhal (exclusief bijlagen) die op naam zijn gesteld van de ondernemer in de afgelopen 10 jaar, waaruit in voldoende mate volgt dat de ondernemer ervaring heeft met de exploitatie van een speelautomatenhal volgens het door de Gemeente Hengelo vastgestelde concept.

De loting, die door uw College in de Memo wordt genoemd, is net als de veiling van dit soort vergunningen op zich niet verboden, maar werd door de Minister in algemene zin “maatschappelijk onaanvaardbaar” genoemd en in strijd met de gemeentewet en/of de Wet op de kansspelen. Althans wanneer deze veiling of loting op zich staat en niet, zoals bijvoorbeeld in de Gemeente Westerwolde, vooraf wordt gegaan door een andere allocatietechniek en als ultimatum remedium geldt.

Zoals U zult begrijpen, krijgt U door seq een loting toe te staan hierdoor ook geen voldoende selectie en hiermede niet de gewenste exploitant en/of casino-exploitatie. Momenteel wordt de loting mijns inziens enkel gebruikt in de Gemeente Heerlen en levert dit reeds problemen op bij het verlenen van vergunningen. Hiervoor is reeds een rapport uitgebracht door Economisch onderzoeksbureau Decisio, alsmede zijn er Kamervragen gesteld aan de Minister. Zowaar om meerdere redenen geen geweldige keuze.

Duur van de vergunningen:

De bij mij bekende gemeenten kiezen na de Vlaardingen-uitspraak voor 15 jaar. In zijn Conclusie meent Advocaat-Generaal Widdershoven (25 mei 2016: RvS:2016;1421) dat deze duur in ieder geval zodanig moet zijn dat gedane investeringen kunnen worden terugverdiend.

De wetgever tekende in het ontwerp van integrale wetswijziging van de Wet op de Kansspelen van 2 augustus 2007 reeds een looptijd van een Opstelvergunning (huidige aanwezigheidsvergunning) voor de horeca op van minimaal vijf jaar (met een verlengingsmogelijkheid), ten aanzien van Holland Casino's wordt gesproken over 15 jaar (met een verlengingsmogelijkheid van 5 jaar), terwijl bij mij bekende gemeenten (waaronder Zoetermeer, Zaanstad, Renesse, Hulst, Nieuwegein, Westerwolde, Noordwijk, 's-Hertogenbosch, Asten, Sluis) is opgetekend een periode van 15 jaar of 10 jaar met verlengingsmogelijkheid,

omdat een terugverdientijd uitgaande van een Rendabele Exploitatie al snel 15 jaar bedraagt, alsmede op grond van een uitspraak van het Europees Gerechtshof, inzake Engelmänn/Oostenrijk (09-09-2010 IC-2010/506), waarbij is uitgesproken dat een concessie voor een Casino van 15 jaar redelijk is te achten.

Dit stemt tot nadenken, zeker wanneer men bij de koppeling die U zou kunnen kiezen tussen de exploitatievergunning en aanwezigheidsvergunning, de mogelijkheid heeft een aanwezigheidsvergunning te verlenen telkenmale voor een periode van bijvoorbeeld 3 jaar, als tussentijds controlemoment en een exploitatievergunning voor 15 jaar. U houdt op deze wijze een vinger aan de pols.

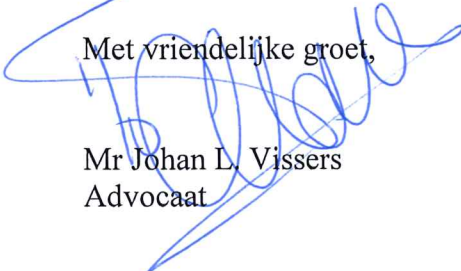
Positie speelautomatenbranche:

Vorige week dinsdagavond heb ik U reeds aangegeven dat de branche zelf reeds in een vroeg stadium heeft ingezien dat bepaalde klanten tegen “zichzelf” in bescherming moeten worden genomen. Dit resulteerde in zelfregulering die als grondslag diende voor de huidige regelgeving. De heer Johan Dokter meende hierover op te moeten merken dat deze rol geheel niet aan de orde is en er zelfs geen betrokkenheid was bij eertijds de Commissie Nijpels. Ik acht de rol van ervaringsdeskundigen belangrijk, doch deze gedeelde constatering is volstrekt onjuist en niet enkel om redenen dat ik als persoon (werkend in de branche) betrokken was bij deze commissie, doch simpelweg omdat de branche aangever is en ook heden ten dage op centraal- en decentraal niveau gevraagd wordt haar mening, ervaring en kennis te delen. Hierbij staat de gezondheid van de speler en de gezondheidszorg centraal, hetgeen als meest beschermende factor als pilaar onder de Wet op de kansspelen op Afstand en aanverwante regelgeving staat. Het CRUKS (Centraal Register Uitsluiting Kansspelen) zal ervoor moeten zorgen dat de recreatieve speler, die een vrijwillig of een verplicht deelnameverbod krijgt, in geheel ons land wordt uitgesloten van deelname. Meer beschermend kan welhaast niet, indien men dit ook nog verbindt aan trainingen van personeel, doorverwijzingen van spelers naar verslavingszorg, waarschuwingen in de speelautomatenhal en bij aanvang van het spel, alsmede handhaving van al deze verplichtingen door de Kansspelautoriteit en de Burgemeester. Ook hetgeen de heer Johan Dokter hierover opmerkte, is dan ook in de basis onjuist.

Op 19 februari 2019 werd de Wet Kansspelen op Afstand door de Eerste Kamer aangenomen, Het Besluit KOA is tevens vastgesteld, het is alleen nog wachten op de Regeling KOA. De Minister heeft op Kamervragen geantwoord dat het spelersbeschermingssysteem CRUKS reeds op 1 januari 2021 moet worden ingevoerd voor landgebonden spelaanbieders (vide de site van de Kansspelautoriteit).

Tot zover, U veel wijsheid toewensend en tot het beantwoorden van nadere vragen
volgaarne bereid.

Met vriendelijke groet,

Mr Johan L. Vissers
Advocaat